

Op weg naar Pasen

De Veertigdagentijd

Op werkbezoek in Malawi

Vastenestafette

Vastenactie op school

Ik ben zo blij dat ik, ondanks mijn gebroken heup, kerkelijk kan meeleven!

Parochianen de gelegenheid bieden overal vieringen te kunnen volgen van goede geluidskwaliteit? SIKN kent een flexibel kerkteléfonoonsysteem, gebruiksvriendelijk voor zowel zender als ontvanger. Een greep uit de aansluitmogelijkheden: bij ouderen die niet meer naar de kerk kunnen, in het verzorgingstehuis, thuis bij ziekte of bij (langdurig) verblijf in het buitenland.

Meer informatie of een offerte? Bel (0182) 75 05 20 of mail verkoop@sikn.nl.

www.sikn.nl stichting intermediair kerkmroep nederland KERKELIJK MEELEVEN, OVERAL

Uw gift voor de opleiding van priesters en diakens voor het bisdom van Breda ontvangen wij graag op banknummer 101051778 of giro 1066050 t.n.v. bisdom van Breda o.v.v. opleidingsfonds priesters en diakens.

www.roeping.nu

Monumentenherstel

Al vanaf 1950 landelijk gespecialiseerd in:

- Houtrestauratie
- Duivenwering
- Houtconservering
- Onderhoudscontracten
- Vochtbestrijding

Recente projecten: Westerkerk, Zuiderkerk, Paleis op de Dam, Paleis 't Loo, Paleis Soestdijk, Kasteel Drakestein, Koninklijke stallen, Binnenhof, Ridderzaal, Stadhuis Groningen, Kruissherencomplex Maastricht, Kathedrale Sint Bavo Kerk Haarlem, molens Kinderdijk en vele andere molens, kerken en monumentale panden.

Protekta
Conserduc-Renofors

Postbus 72 | 5420 AB Gemert | tel. 0492-364292 | www.protekta.nl

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP

pb
bovendonk
priester- en diakenopleiding

een deeltijdsopleiding met een eigen aanbod aan hen die vanuit hun beroep priester of diaken willen worden

Informatie: Priester- en Diakenopleiding Bovendonk
Hofstraat 8 • 4741 AK Hoeven • Telefoon: 0165-504277
E-mail: secretariaat@bovendonk-opleidingen.nl
Website: www.bovendonk-opleidingen.nl
Uw steun is welkom: P 2580680 t.n.v. Stichting PDOB te Breda

Adverteren in het Magazine van het Bisdom Breda?

0475 - 463 465
www.actauitgevers.nl

Colofon

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2010 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 10,- over op girorekening 1066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie

Monique van Delft,
Peter Hoefnagels,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofdredacteur).

Beeld/fotografie

Christus en Simon van Cyrene door J. Keijzer. Foto: W. Laros (p. 1, p. 14-15) • Stock.xchng (p. 4, p. 22) • Bisdom van Breda (p. 6, p. 10, p. 16, p. 24, p. 26) • B. Thijssen (p. 9, p. 12-13, p. 18) • J. Wouters (p. 19, 20, 21)

Adres redactie

E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop

Acta Uitgeversorganisatie
E info@actauitgevers.nl
T 0475 463465
Postbus 7160
6050 AD Maasbracht

Vormgeving en druk

Brainstorm & Concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Inhoud

De Veertigdagentijd op weg naar Pasen	4
De Veertigdagentijd: vasten en onthouding	6
Actief voor de Vastenactie	8
De Veertigdagentijd: Gebed en grotere toeleg op de sacramenten	10
Op werkbezoek in Malawi	12
De Veertigdagentijd: Liefde tot de naaste	16
Bisschoppelijke Vastenactie	18
<i>Jenan al Bazi: vasten</i>	19
<i>Ralf Grossert: gebed</i>	20
<i>Harry van den Enden: liefde tot de naaste</i>	21
Vastenestafette	22
Vastenactie op school	24
Kerk in de steigers	26

Van de redactie

De Veertigdagentijd op weg naar Pasen staat bekend als Vastentijd. In deze periode vindt ook de Vastenactie plaats. Het jubileum van 50 jaar Bisschoppelijke Vastenactie was de aanleiding om dit bisdommagazine te maken en een vastenestafette te organiseren (p. 22-23).

De oudste betekenis van vasten is: je voorbereiden op een ontmoeting met God. De Veertigdagentijd is een tijd van voorbereiding op weg naar Pasen. Die voorbereiding bestaat naast vasten ook uit grotere aandacht voor de liefde tot de naaste en toeleg op het gebed en de sacramenten.

De Veertigdagentijd daagt uit om bewuster Gods liefde te beantwoorden. De Kerk heeft steeds geleerd, dat bekering niet eens en voor altijd gegeven kan zijn, maar steeds opnieuw moet worden beleefd en nagestreefd. "Gij gunt uw gelovigen de vreugde jaarlijks met een zuiver hart naar het paasfeest toe te gaan," aldus de eerste priefatie van de Veertigdagentijd. Bij dit magazine en voor de Veertigdagentijd verschijnt het speciale gebedskaartje 'Zuiver van hart'.

De Veertigdagentijd op weg naar Pasen

Bekering

De Veertigdagentijd is een periode die voorafgaat aan en voorbereidt op het hoogfeest van Pasen. Het is een tijd van bekering, waarin gelovigen aan hun eigen doopsel worden herinnerd. Jezus Christus roept op tot bekering. Hij vraagt de mens om zich vrij te maken van alle zonde en bekeringen die de weg tot het Rijk Gods versperren. Daarom worden we op Aswoensdag getekend met de as van palmtakken. As is teken van menselijke broosheid, maar ook teken van nieuw leven. Het askruisje wijst ons op ons geloof en op onze hoop dat uit onze tekortkomingen nieuw leven kan ontstaan, als wij bereid zijn óm te keren.

De Kerk heeft steeds geleerd, dat bekering niet eens en voor altijd gegeven kan zijn, maar steeds opnieuw moet worden beleefd en nagestreefd. De gelovige christen zondigt immers regelmatig, en raakt daardoor het zuivere zicht op God kwijt. Iedere individuele gelovige moet zich steeds opnieuw tot God bekeren, en daarvoor kan de Veertigdagentijd in het bijzonder worden gebruikt. Ook de Kerk wil zich als geloofsgemeenschap in de Veertigdagentijd opnieuw tot Christus bekeren.

Veertig dagen

De Kerk heeft zich vanaf haar vroegste begin door boete, vasten en gebed voorbereid op Pasen. In de eerste eeuw van het christendom beperkte deze voorbereiding zich tot Goede Vrijdag en Paaszaterdag. Later werd de vastentijd steeds verder verlengd, totdat in 325 het Concilie van Nicea de duur ervan bepaalde op veertig dagen.

Dat de Paasvasten een tijdsduur van veertig dagen heeft gekregen, gaat terug op de symbolische betekenis van het getal veertig. Veertig jaar zwierf het volk Israël door de woestijn op zijn tocht naar het Beloofde Land. Veertig dagen verbleef Mozes op de berg, toen hij de Wet in tien geboden van

“Aan het begin van de Veertigdagentijd, die een weg van verdiepte geestelijke activiteit is, beveelt de liturgie ons opnieuw drie boetepraktijken aan, die in de bijbelse en christelijke traditie zeer belangrijk zijn - gebed, aalmoezen geven en vasten”, schrijft paus Benedictus XVI in 2008 in zijn boodschap voor de Veertigdagentijd.

God ontving. De profeet Elia ondernam een tocht van veertig dagen naar de berg, waarop God hem zou verschijnen.

Jezus trok zich veertig dagen in de woestijn terug om zich door vasten en bidden voor te bereiden op zijn zending onder de mensen. Hij leefde veertig dagen onthocht, zodat Hij zich helemaal kon openstellen voor de kracht van God en de boodschap van Gods liefde. Naar Jezus' terugtrekking in de woestijn is de Veertigdagentijd voor Pasen gemodelleerd.

Roeping

Paus Benedictus: “Vasten is zeker goed voor de lichamelijke gezondheid; voor de gelovigen is het echter op de eerste plaats een ‘therapie’ om alles te genezen dat hen verhindert Gods wil te aanvaarden.” De paus verwijst naar de Apostolische Constitutie Paenitemini van 1966, waarin paus Paulus VI het vasten indeelt bij de roeping van iedere christen: “de roeping die erin bestaat ‘niet meer voor zichzelf [te] leven, maar voor Hem die hem heeft liefgehad en Zichzelf voor hem heeft overgeleverd, evenals [...] voor de broeders en zusters.’”

Praktijk

De Veertigdagentijd daagt uit om uitdrukkelijker in de geest van Jezus Christus te leven om bewuster Gods liefde te beantwoorden. Dat kan door je persoonlijk gebedsleven beter te verzorgen of bewuster aandacht te besteden aan het gezins- of gemeenschapsgebed. Ook kan de Veertigdagentijd kansen bieden om je geloof te verdiepen: in Schriftlezing en bezinning. Ook is het een geschikte tijd om het sacrament van boete en verzoening te ontvangen en de deelname aan de eucharistie bijzonder te verzorgen. Vasten, je van iets onthouden en beperking van consumptie brengt je dichter bij jezelf, bij je eigen ‘honger’, bij God.

Soberheid: delen

Bisschop van Luyn voegde aan de thema's spiritualiteit en solidariteit een derde toe: soberheid. De spiritualiteit is de persoonlijk beleefde ervaring met God. De solidariteit is de daadwerkelijk beleefde relatie met de medemens, met een voorkeursoptie voor de medemens in nood.

Bisschop Van Luyn: “Mijn stelling is: soberheid is een voorwaarde om die twee andere s'en te beleven. Als ik alles voor mezelf opeis, al mijn geld, energie en tijd, dan houd ik geen tijd, aandacht en energie over voor de zorg voor de medemens in nood. Dan geef ik niets en probeer ik alleen maar zoveel mogelijk te krijgen, te pakken. En ook met God heb ik dan amper nog iets te maken, want ik denk dat dit materiële hier alles is.”

Delen met de armen

Vanouds hebben christenen het delen met de armen als een bijzondere zin van vasten gezien. De bijzondere aandacht en ondersteuning voor de projecten voor de armsten in de wereld van de bisschoppelijke Vastenactie mag dan ook niet ontbreken.

Gebed, aalmoezen en vasten dienen als innerlijke voorbereiding, opdat we het Paasfeest beter kunnen vieren en zo de macht van God kunnen ervaren. Deze macht van God, zo wordt ons tijdens de Paaswake in de Paasjubelzang verkondigd “verjaagt de zonden en vergeeft de schulden; de gevallen richt zij op, de bedroefden maakt zij blij; zij verdrijft de haat, brengt vrede en doet de machtigen buigen.”

Diaken Peter Hoefnagels
Hoofd pastorale dienstverlening

‘De Veertigdagentijd is een tijd van vasten.’

Veertigdagentijd

- Vasten en onthouding*
- Gebed en grotere toeleeg op de sacramenten*
- Liefde tot de naaste*

Zuster Hildegard Koetsveld is benedictines van de Onze Lieve Vrouwe Abdij in Oosterhout. Zij is priorin en gastenzuster.

Aanbeveling

Probeer samen met anderen te vasten. Dat geeft steun en behoedt je voor overmatige strengheid. Ontzeg je iets waaraan je gehecht bent, maar waar je gerust zonder kunt. Probeer bepaalde uren van de dag echt helemaal niets te eten, bijvoorbeeld de tijd tussen de maaltijden in. Laat het vasten samengaan met toeleeg op het gebed. De vasten laat ons kleine stapjes doen, zo onbenullig als bijvoorbeeld geen snoep of alcohol gebruiken, geen vlees of minder beleg op het brood. Het lijkt in geen verhouding te staan. En toch: dat hele kleine kan helpen om los te komen van je eerste impuls: de gerichtheid op jezelf. De Veertigdagentijd wil ons dichter brengen bij God, de medemens en bij onszelf.

Wat is vasten?

Vasten is je onthouden van voedsel en drinken, en minder tv kijken is bijvoorbeeld een goede hedendaagse manier van vasten. Maar de oudste betekenis is: je voorbereiden op een ontmoeting met God. Je ziet gemeenschappen vasten. In de vroege Kerk hield men voor het vieren van een groot feest een vasten. Je ziet ook dat mensen individueel vasten. Jezus vast voorafgaand aan zijn openbare optreden veertig dagen lang. Bij Hem zie je heel goed wat er dan kan gebeuren. Iemand die gelovig vast, schept ruimte voor God. Letterlijk, in de maag, maar opdat het hart meekomt. Vasten heeft ook een strijdkant: de strijd met de duivel, verzoeken. In moderne taal: je wordt teruggeworpen op jezelf. Het vasten bij ons in de abdij is zeker niet levensbedreigend en de vastenpraktijk in de Rooms-katholieke Kerk is echt niet zo streng. Toch word je door je iets te ontzeggen geconfronteerd met je fundamentele afhankelijkheid, met je sterfelijkheid. Als je geen voedsel zou ontvangen, ga je dood.

Vasten als voorbereiding op een ontmoeting met God?

Als je in de Veertigdagentijd vast, is het goed dat te doen vanuit je verlangen naar Pasen. Omdat je het in je lijf gaat voelen, gaat je geest zich meer richten op wat Pasen is. Je wordt je meer bewust dat je het mysterie gaat vieren, waar in feite ons hele leven om draait. Niet dat je elke keer zo'n diepe ervaring hebt, maar wel dat je elk jaar dieper wortelt in de dood en de verrijzenis van Christus, in je eigen doop. Door het vasten gaat je lichaam meedoen. God is vlees geworden. Ons lichaam moet helemaal mee gaan doen in het nieuwe leven dat Hij ons brengt. Als je je spiritualiteit niet verbindt met de lichamelijkheid, ga je zweven, dan wordt het óf louter gevoel óf louter denken.

U zegt: het gaat om het mysterie van Pasen.

God wil ons vernieuwen, verlossen en vrijmaken. Het gaat erom dat je vervuld wordt van de Geest van Jezus. Heel concreet betekent dit dat je verlost moet worden, dat er veel dingen in jezelf zijn waar je nog vrijer in moet komen te staan. Vasten heeft te maken met bekering. Je bekeert je heel bewust tot de bron waaruit je leven wil. Het is uiteindelijk genade, maar het vraagt ook echt een inzet. Op kleine dingen, die blijkbaar al moeilijk genoeg zijn.

Het klinkt zo eenvoudig, je iets ontzeggen, maar in de praktijk is dat werkelijk moeilijk. Uiteindelijk is het een soort strijd om meester te worden over je eigen ja en je eigen nee.

Heeft dat te maken met roeping?

Je zou kunnen zeggen dat roeping je fundamentele ja en nee is. Na je fundamentele ja en nee gaat het erom in je dagelijkse leven op alle niveaus in je bestaan, ook in hele kleine dingen, te leren opnieuw te kiezen. Dat noemen we een bekeringsproces, dat een leven lang nodig heeft. Ik heb ooit gedacht over het vasten: wat een kinderachtig gedoe. Maar als je een klein beetje groeit in het nee zeggen tegen eten en drinken, in het beteugelen van je eerste impulsen, word je sterker in je overige ja en nee in situaties die er echt toe doen.

Ik denk dat mensen vroeg of laat allemaal een keer leegte ervaren, grauwheid in het bestaan. Als christen moet je die leegte-ervaring met God in relatie kunnen brengen. Niet wegvlugten in eten of drinken. Ik kan dat goed begrijpen en, ja, ook meevoelen, maar je moet de keuze willen maken om de confrontatie met die innerlijke leegte aan te gaan. Waarom? Om je diepe afhankelijkheid ten opzichte van God echt te beleven. Dat dat geen theorie is, vrome woorden, maar dat het écht zo is: jij bent schepsel, en God is de Schepper, en je sterft als Hij je de adem ontnemt. Tegelijkertijd gaat het ook om Hem de kans te geven je ware geluk te worden. Dat het leven met de Heer je levensgeluk wordt. Geen surrogaten. Overigens: als het feest is, doet ook het lichaam mee. Met Pasen bijvoorbeeld mag er niet gevast worden!

Als je niet eet, ontmoet je God?

Het vasten is geen techniek: ik vast, dus ik ontmoet God. Het is geen middel om God mee in de greep te krijgen. Je doet een stap terug en je wordt je scherper bewust van je kwetsbaarheid: fysiek en geestelijk, omdat je minder kunt dan je dacht. Daardoor kom je reëler, meer 'waar' te staan in relatie tot jezelf en God.

Als je je fundamenteel realiseert: ik ben een schepsel, gemaakt en gewild door God en niet mijn eigen bron, kun je je relatie met God dieper beleven en kom je opener te staan tegenover andere mensen, die ook gemaakt en gewild zijn door God. Als het goed is, word je daar zachtmoediger en barmhartiger van.

Daphne van Roosendaal

Actief voor de Vastenaktie

Ineke van den Eijnden is een actieve vrijwilligster in de Emmaüsparochie in Roosendaal-Oost. Deze parochie is ontstaan door een fusie van drie vroegere geloofsgemeenschappen. Van den Eijnden is een bekend gezicht in de parochiekern St. Joseph.

Malawi Foto: B. Thijssen

Ze weet zich niet precies te herinneren hoe lang ze al voor de Vastenaktie actief is. “Ik denk dat ik 23 jaar geleden met een collega-vrijwilligster naar de eerste voorlichtingsavond ging. Geleidelijk aan ben ik doorgegroeid en schakelde de parochie mij meer bij de Vastenaktie in.”

Katholieke actie

Haar betrokkenheid komt voort uit haar lidmaatschap van de Katholieke Actie. “Dit is een groep dames die allerlei activiteiten in de parochie organiseert.” Ineke van den Eijnden somt deze op: “Met Kerstmis is er een huis-aan-huis kerstcollecte. Met de opbrengst geven we de parochianen die boven de tachtig zijn en degenen van wie we weten dat ze ziek zijn een kerstpresentje. Tijdens de Veertigdagentijd halen we in het vroegere St. Josephdeel van de parochie per huis de vastenzakjes op.”

Met enige trots vertelt ze dat het de enige parochie in Roosendaal is die dit nog zo doet. Op de vraag hoe andersdenkenden hierop reageren, antwoordt ze: “Over het algemeen doen de mensen hier niet moeilijk over. We geven de mensen tegelijkertijd een paaswens en een overzicht van de vieringen tijdens de Goede Week en Pasen. Soms vinden ze het fijn om met ons mee te doen.”

In onze wijk wonen ook moslims. Moslims kennen de Ramadan. Onze lopers vertellen hun dat onze Veertigdagentijd te vergelijken is met de Ramadan. Ook zij verzamelen dan geld voor hun armen. Vanuit hun geloof hebben ze begrip voor onze Vastenaktie en geven ook.”

Folders, lopen, kerkklokken

Een van de onderdelen van de Vastenaktie is de publiciteit. “Tijdens de Veertigdagentijd verschijnt ons parochieblad Gaandeweg. In dit blad is een eigengemaakte folder opgenomen met informatie over het project. Op de zondag voordat we lopen publiceren we een artikel in de Roosendaalse Bode. Wanneer we gaan lopen, luiden de kerkklokken.”

Posters, spandoeken, placemats...

In de kerk zelf is ook het nodige te zien. “We krijgen posters en spandoeken. We hangen een spandoek op de voorzijde van de kerk. In het kerkgebouw is een tentoonstelling met teksten en foto's die het project presenteren. Ook hebben we eens een open middag georganiseerd. We bestelden video's en kleurplaten.”

“Nu hebben een vastentrommeltje voor de kinderen. Op die manier kunnen ze sparen voor het project. Ik bestel ook placemats met bruikbare teksten. In de liturgie functioneert een hongerdoek.

In het Liturgisch Katern vinden we bruikbare teksten en meditaties. Vroeger hadden de projecten een looptijd van twee jaar. Ik vond dat prettiger. Je kon er dan bij de mensen op terugkomen.”

Klimaatverandering

De lopers ontvangen ook de nodige informatie. “Er is altijd een informatieavond waarop ik over het project vertel. De collectanten worden zich zo ervan bewust dat ze lopen voor mensen die het hard nodig hebben. We beschikken over een vaste groep van 25 collectanten. Dit jaar staat Malawi centraal. Ik heb het materiaal van de Vastenaktie bestudeerd. Ik heb gelezen dat de klimaatverandering er stevig inhakt. De regentijd is korter dan vroeger. Daardoor zijn er langere periodes van droogte. Dit heeft gevolgen voor de landbouw.” Zelf zou ze het afgelopen jaar naar Kenia gegaan zijn om daar de gevolgen van de klimaatverandering zelf te aanschouwen. “De Stichting Mensen in Nood zamelt bij de kerk kleren in voor Kenia. Deze stichting nodigde mensen uit om daar eens te gaan kijken. Een vriendin en ik gaven ons op. Ik werd uitverkoren. Helaas ging het niet door,” vertelt ze. “In dit deel van Kenia zijn als gevolg van de droogte de reeds bestaande stammentwisten verhevigd. Het gebied waar wij naar toe zouden reizen, was daardoor erg gevaarlijk. Medewerkers van Cordaid en Memisa hebben deze regio met

politie-escorte moeten bereizen. Markten zijn in brand gestoken en vrachtwagens overvallen. Alles was al geregeld. Zelfs mijn malariaprik had ik al gehaald. Maar als de situatie zich verbetert ga ik in het voorjaar. We bezoeken daar irrigatieprojecten en scholen.”

Éxtra inzet

Ineke van den Eijnden is nog altijd gemotiveerd. “Ik zet me graag in voor de naaste. Ik wil graag harmonie. In de Veertigdagentijd doe je dit extra. Vroeger hadden we het vastentrommeltje. Nu maken we meer dan anders werk van onze solidariteit met mensen die het veel minder getroffen hebben dan wij.” “Het is voor mij ook een manier om voor mijn geloof uit te komen. Ik geloof in God en ook in de mensen. Ik zoek in de mensen het goede, dat ik ook in God terugvind. Ik word niet in dit vertrouwen beschaamd. Nu is er een vriendin van mij ernstig ziek. Veel mensen bezoeken haar en steunen haar echt. We zijn met een groepje met haar naar Antwerpen geweest. We passen ons aan haar mogelijkheden aan. We genieten dan echt en hebben veel plezier met elkaar. Dan hoef ik niet naar allerlei verre landen. Ik ervaar dan iets van God. Hij is niet verscholen in grote, maar vooral in kleine dingen.”

Hans de Jong

‘Dit is een tijd van meer toeleg op het bidden en grotere trouw aan de sacramenten.’

Veertigdagentijd

- Vasten en onthouding
- Gebed en grotere toeleg op de sacramenten
- Liefde tot de naaste

Père Damien Artiges is verbonden aan de gemeenschap Chemin Neuf in Oosterhout. De gemeenschap in Oosterhout is gevestigd in de Sint Paulus abdij. Daar wonen twaalf mensen, waarvan vier kinderen.

Aanbeveling

Probeer te kiezen voor het gebed en je persoonlijke relatie met God. Maak de keuze om elke dag een gebedsmoment te hebben met het woord van God, de Bijbel. Lees bijvoorbeeld de evangelietekst van de dag, of kies een evangelie en lees per dag een deel. Probeer stil te staan bij de tekst, bijvoorbeeld bij woorden die je raken. Je kunt in je gebed iets vragen van God, een genade die je van Hem zou willen ontvangen. Ik zou het bidden met de Bijbel aanraden volgens de Ignatiaanse spiritualiteit: het lezen van een tekst, een meditatie, en vrij gebed: het spreken met God zoals een gesprek tussen vrienden.

De Veertigdagentijd is een tijd van bekering, en nodigt uit tot toeleg op het gebed en de sacramenten. In dat kader wilde ik u vragen naar het gebed en naar het sacrament van boete en verzoening, de biecht.

Gevraagd naar het onderwerp boete en verzoening in de Veertigdagentijd, moest ik denken aan de vreugde. In het evangelie van Lucas lezen we in hoofdstuk 15 drie vergelijkingen, waaraan je kunt zien wat een vreugde het kan zijn om de vergeving te ontvangen, en dat God ons zoekt. De herder en het verloren schaap, de vrouw die een muntstuk hervindt, de gelijkenis van de verloren zoon. Het einde van de gelijkenissen is telkens een feest. Jezus laat ons zien dat de vreugde van God is. En wij delen in de vreugde van God. Wij ondervinden vreugde als we de stap maken van verzoening. We erkennen onze zonden niet omdat het moet, maar omdat het goed is. Het herstelt onze verbondenheid met God. Een sacrament is een zichtbaar teken van een onzichtbare werkelijkheid. Het sacrament van de biecht is een teken van de werkelijkheid van Gods vergeven. Wij kunnen woorden zeggen en horen die ons weer in verbondenheid brengen met God. In de Bijbel, in het boek Genesis, lees je hoe God ons door zijn Woord heeft geschapen, als mensen die kunnen spreken. Het spreken, de taal, onderscheidt de mens van de dieren. De mens kan met God spreken en daardoor in het rijk van God leven. Het is daarom belangrijk om onze zonden door het spreken te kunnen erkennen. Dat helpt ons om ervan vrij te komen en er afstand van te nemen. In het sacrament kunnen we dan van de priester in de naam van Jezus de woorden van vergeving horen. Zo kun je op een bijzondere manier vergeving vragen en ervaren, wanneer je het heel concreet met echte woorden uitsprekt en hoort.

Hoe beleeft de gemeenschap van Chemin Neuf de Veertigdagentijd?

Het is een tijd van bekering op weg naar Pasen. Maar we moeten dat niet los zien van de rest van ons leven. In de gemeenschap wordt vaak een moment van verzoening ingebouwd bij een retraiteprogramma, en in de gemeenschap zelf is er vier à vijf keer per jaar zo'n moment, en altijd voor Pasen en Kerst. Dat kan zijn de mogelijkheid tot biecht, maar ook het gebed zijn, of een brief aan iemand, of een brief aan God.

Het kan ook zijn dat je spreekt met iemand om de relatie te herstellen. Het sacrament van de biecht moet een vervolg krijgen in het dagelijkse leven. De Veertigdagentijd is een tijd van voorbereiding op Pasen. Johannes de Doper zegt dat hij de weg van de Heer voorbereidt. Zo kunnen ook wij ons voorbereiden. God doet daarbij het meeste werk voor ons. De herder gaat op zoek naar het schaap, de vrouw naar haar geldstuk. De genade is gratis, wordt gegeven zonder dat wij iets hoeven te doen, maar we moeten ons openstellen om de genade van God te ontvangen. Daarvoor is soms een tijd van voorbereiding nodig. Dat betekent: tijd nemen voor het gebed, je openstellen voor de genade door gebed, je dingen voorleggen aan God en Hem vragen dat Hij je leidt.

Wat is het Paasfeest voor u?

De verrijzenis van Jezus. Pasen is niet één moment in het verleden geweest toen Jezus verrezen is, maar: Jezus is nú verrezen, levend voor altijd en dus nog aanwezig. Na de verrijzenis herkennen de leerlingen Jezus niet, er is een soort blindheid. Voor ons geldt: we kunnen Jezus niet zomaar zien, maar we ervaren de vruchten van de verrijzenis. De leerlingen waren bang, maar Jezus toont zich aan hen en geeft ze zijn vrede. De leerlingen zijn verstrooid, twee van hen zijn op weg naar Emmaus, maar Jezus loopt met hen op en geeft hen weer vertrouwen. Daarop gaan ze terug naar Jeruzalem en ontstaat er weer eenheid en eensgezindheid in de gemeenschap.

Voor mij is dat Pasen: de herinnering die tegenwoordig is, dat we de verrijzenis kunnen ervaren door deze vruchten van vreugde. De Veertigdagentijd betekent een focus op wat belangrijk is voor ons in de ogen van God. Het is afzien van wat ons belemmert om goede vruchten voort te brengen. Dat is niet zo moeilijk: kijk in je agenda waar je je tijd aan besteedt of kijk waar je je geld aan uitgeeft. Dan komen meteen je prioriteiten te voorschijn.

De goede vruchten? Dat hangt af van je situatie. Voor een vader is het bijvoorbeeld de tijd en aandacht die hij heeft voor zijn kinderen. Voor mij is het de tijd en aandacht voor de gemeenschap en het gebed en voor mijn vervolgstudies in de theologie die ik als taak heb.

Daphne van Rosendaal

Op werkbezoek in Malawi

In het kader van het 50-jarig jubileum van de Bisschoppelijke Vastenactie bezochten Conny van Uden en Betsy Thijssen Malawi. Zij reisden naar het bisdom Mzuzu in het noorden van dit land. Beiden zijn actieve vrijwilligers in hun parochiekern. Conny van Uden is betrokken bij de parochiekern in Bavel en Betsy Thijssen zet zich in voor de kathedrale parochie.

Betsy Thijssen woont in Prinsenbeek. Vanuit dit dorp komt haar betrokkenheid op Malawi. “Ik ben hier in 1967 komen wonen,” vertelt ze. “In dit dorp werd de werkgroep Missie en Ontwikkelingshulp opgericht die tot doel had de uit Prinsenbeek afkomstige missionarissen te ondersteunen.”

“Piet van Hulst m.afr. is een van hen. Hij werkt in Malawi. Hij kon, doordat wij een fancyfair organiseerden, een Landrover kopen. Sinds die tijd hebben mijn man en ik contact met pater Van Hulst. We hebben met de kathedrale parochie in 2007 een Vastenactie gevoerd voor een gevangenschol die door pater Van Hulst gebouwd werd.”

Conny van Uden is via een andere weg betrokken bij de Derde Wereld. “In Oosterhout was ik betrokken bij de Wereldwinkel. Ik was lid van de werkgroep Documentatie en stond in de winkel. Mijn echtgenoot, diaken Rob van Uden, was lid van de werkgroep Kerken.”

“Toen we in Princenhage gingen wonen en er meer kinderen kwamen was dit niet meer te combineren. Ik werk nog wel mee als de Wereldwinkel in onze dorpskerk haar spullen verkoopt. Als echtgenote van een diaken ben ik veelal op de achtergrond bij parochieactiviteiten betrokken.”

Dor en droog

Betsy Thijssen heeft uitdrukkelijk gesolliciteerd naar deze reis. “Ik heb uitvoerig moeten motiveren waarom ik mee wilde.” Van Uden is meer bij toeval in de groep gekomen. Beiden wisten niet wat hun te wachten stond. “Toen we met het vliegtuig aankwamen zagen we overal verspreid kleine groepjes huizen. Het land was dor en droog,” vertelt Conny. “De eerste dag dacht ik dat ik naar het einde van de wereld reisde. De infrastructuur in Malawi is slecht. Er zijn slechts twee grote wegen.”

“De voorzieningen in de dorpen zijn heel basaal. Zo hebben de mensen geen elektriciteit en soms één of geen waterpomp per dorpje. Er zijn geen winkels. De bewoners moeten bijvoorbeeld vijf uur lopen om hun producten op een markt te verkopen. Wij bezochten een dergelijke markt. Wij waren de enige kopers.” Zo is ook het toerisme nog maar weinig ontwikkeld.

Klimaatverandering

De overgrote meerderheid van de bevolking werkt in de kleinschalige landbouw. Door de opwarming van de aarde verschuiven de seizoenen. Het regent er enkel in december, januari en februari terwijl vroeger de regentijd een half jaar duurde. In 2004/2005 was er als gevolg van klimaatverandering hongersnood. Malawi bleek voor 40% afhankelijk van hulpverlening uit het buitenland.

De katholieke organisatie CADECOM (Catholic Development Commission) wilde hier iets in veranderen. CADECOM is de partner van de Vastenactie in dit land. Ze werkt net als Vastenactie vanuit de bisdommen. De goed geschoolde medewerkers en vrijwilligers bezoeken de dorpen en vragen aan de dorpingen waarbij ze hulp nodig hebben.

Concrete acties

“In het Noorden zijn er daarom irrigatieprojecten opgezet. Daarnaast geven ze de dorpingen zaad van gewassen die beter tegen de droogte kunnen,” vertelt Conny. “CADECOM stimuleert ook dat mensen samenwerken. Als een dorp zaad krijgt voor maïs gaat een deel van de opbrengst naar een ander dorp, dat dan ook van het verbeterde zaad gebruik kan maken. Men streeft ernaar dorpen zelfvoorzienend te maken,” vult Betsy aan. “Door betere irrigatie zijn jaarlijks meer oogsten mogelijk.”

De nadruk op samenwerking deed Conny en Betsy denken aan de eerste christenen. “In de vroege Kerk deelden de christenen ook alles samen.” Betsy zegt: “Tevens herinnerde het werk van CADECOM mij aan pater Van den Elzen, de Brabantse boerenapostel die er alles aan deed om coöperaties op te richten. Hier is de Rabobank uit voortgekomen. CADECOM leert de mensen de krachten bundelen.”

Ook werkt CADECOM aan de positieverbetering van de vrouw en de rechten van de (wees)kinderen.

CADECOM geniet het vertrouwen van de bevolking. “De Kerk speelt een belangrijke rol in het leven van Malawi,” aldus Conny Van Uden. “We hebben ook een eucharistieviering meegemaakt. Deze duurde drie uur. Tijdens de viering werden dertien kinderen gedoopt. We waren onder de indruk van de feestelijke sfeer. Er was een geweldig koor. Bij de intredeprocessie kwamen de priester en zijn assistenten dansend binnen. Alle mensen zagen er echt op hun paasbest uit.”

“We hebben ook een bezoek gebracht aan de lokale bisschop Joseph Mukasa Zuza. Hij is geweldig betrokken op de projecten. De bisschop wakte veel vertrouwen. Toen ik daar vandaan kwam dacht ik bij mezelf: met een dergelijke man kunnen ze uit de voeten,” aldus Betsy Thijssen.

Betsy en Conny kunnen niet uitgepraat raken over hun ervaringen in Malawi. Eén ding willen ze echt kwijt. “We zijn geweldig onder de indruk geraakt van de kracht van de vrouwen. Zij werken op het land, lopen dagelijks kilometers voor water en brandhout, voeden de kinderen op en stralen kracht uit in de dorpen!”

Hans de Jong

*“Gij gunt uw gelovigen de vreugde jaarlijks
met een zuiver hart naar het paasfeest toe te gaan:
dit is een tijd van meer toeleg op het bidden,
van grotere aandacht voor de liefde tot de naaste,
een tijd van grotere trouw
aan de sacramenten waarin wij zijn herboren.
Zo groeien wij tot de volheid der genade
die Gij uw kinderen hebt toegezegd.”*

Christus en Simon van Cyrene. Kruisweg in de H. Lambertuskerk te Wouw door J. Keijzer. (foto: W. Laros)

Zuiver van hart

(Uit: Prefatie 1 van de Veertigdagentijd.)

‘Dit is een tijd van grotere aandacht voor de liefde tot de naaste.’

Veertigdagentijd

- Vasten en onthouding
- Gebed en grotere toelag op de sacramenten
- Liefde tot de naaste

Wiel Hacking is pastoraal werker in de regio De Bevelanden en Schouwen-Duiveland van acht parochies en tien kerkplekken.
Op de foto: Wiel Hacking met Mirco.

Aanbeveling

Ik heb zelf een tijd het citaat met me megedragen: vraag niet wat de wereld nodig heeft, maar vraag je af wat jou enthousiast maakt, want de wereld heeft enthousiaste mensen nodig. In het verlengde daarvan kun je voor de Veertigdagentijd zeggen: zoek de manier die bij je past om de liefde tot de naaste vorm te geven, de manier waarvan jij enthousiast wordt. Er zijn voorbeelden waar je je bij aan kunt sluiten, denk daar eens over na. En zie je andere mogelijkheden, doe het dan op die manier.

Wat is liefde tot de naaste?

De liefde tot de naaste is de toetssteen van wat wij zeggen te geloven. Uit je doen en uit je nalaten, moet blijken wat je geloof voorstelt. Het is het meest tastbare van wat mensen doen met hun geloof, hun verhouding tot God.

Liefde tot de naaste houdt in: zien wat de mens naast jou nodig heeft, hem of haar daarin erkennen. Dat kan te maken hebben met materiële en met immateriële behoeftes, zoals zorg of aandacht, of met spirituele behoeftes. Er zijn twee bijbelse begrippen die ons kompas kunnen zijn als het gaat om liefde tot de naaste: barmhartigheid en gerechtigheid. Ze worden in de Bijbel vaak samen genoemd.

Barmhartigheid is oog hebben voor een ander, gevoelig zijn voor waar die behoefte aan heeft. Gerechtigheid heeft te maken met de ander tot zijn recht laten komen, iemand tot zijn of haar bestemming laten komen. Als mensen tot hun bestemming komen, zijn ze ten diepste zoals ze door God zijn bedoeld. Wat dat is? Daar waar mensen op hun best zijn, is zoals ze door God bedoeld zijn. Zoals mensen in een huwelijk door de relatie die ze met elkaar hebben op hun best kunnen zijn. Of zoals mensen in hun werk op hun best zijn, of in hun zorg voor anderen. Mensen zijn voortdurend op zoek naar de plek waar ze op hun best zijn, waar een ander er wat aan heeft en waar ze zichzelf goed bij voelen.

Hoe zijn goed zijn voor een ander en voor jezelf verbonden met elkaar?

Je komt zelf het best tot je recht als je anderen tot hun recht laat komen. Het beste in een ander naar boven brengen is de uitdaging die God aan je stelt: heb de Heer lief en heb je naaste lief als jezelf. In de eerste brief aan de christenen van Korinthe lees je over het Hooglied van de liefde. De liefde nodigt uit om de kern van je bestaan bij de ander te leggen. Dat is waar de Veertigdagentijd ons extra toe oproept. Je moet je toewenden naar de ander en kijken naar wat je afhoudt van het zoeken naar wat de ander nodig heeft.

Hoe geeft u dit persoonlijke invulling?

Mijn sabbatperiode drie jaar geleden was een zoektocht om de kracht in beeld te brengen van mensen in kwetsbare posities. Ik heb die mensen geportretteerd in hun werkomgeving.

Daarmee, realiseer ik me, kregen barmhartigheid en gerechtigheid invulling. In het fotoproject ging het om oog hebben voor mensen in kwetsbare posities én om hun kracht in beeld te brengen, hun mogelijkheden en hun levensvreugde, en hen daardoor - dat probeer je dan - tot hun recht te laten komen.

In mijn leven en werken heb ik ook mijn eigen kwetsbaarheid onder ogen moeten zien toen ik negen jaar geleden een burn-out kreeg. Dat voelt als: nu kan ik echt niet meer. En dan moet je heel veel dingen loslaten, waarvan je denkt dat je ze niet los kunt laten. Je moet je eigen kwetsbaarheid toelaten en van daaruit weer verder gaan.

Het is een paradox van het christelijk geloof. Jezus liet zijn kwetsbaarheid toe, tot en met het kruis. Daardoor komt juist ook de kracht in beeld, omdat daarna zichtbaar wordt dat er na kwetsbaarheid, lijden en dood, nóg een verhaal komt. Door lijden en dood heen komen nieuwe kansen. Een mooie uitdrukking van bisschop Muskens, uit een van zijn Paasbrieven, is: doodlopende wegen worden doorlopende wegen. We mogen houvast vinden in die overtuiging.

Hoe krijgt het invulling in de parochie?

Ook als parochie moet je verder kijken dan je eigen parochiegrenzen. Projecten als de Vastenactie zijn een goed instrument om te laten zien dat de kern van ons bestaan buiten de eigen parochie ligt. Ook daar is de liefde tot de naaste de toetssteen van wat wij zeggen dat we geloven. Een opdracht in de Veertigdagentijd is het geloofgesprek in de parochie over de spirituele betekenis van onze diaconale opdracht. Het is een uitdaging om met de gelovigen de spirituele weg te gaan van de liefde als opdracht om de kern van je bestaan buiten jezelf te leggen.

Daar heb je zelf wat aan en ook de ander?

Dat is een spanningsveld, zoals dat van gerechtigheid en barmhartigheid. Als de barmhartigheid de overhand krijgt en we geraakt worden, maar niet tot handelen overgaan, dan is het mooi dat je die gevoeligheid hebt, maar is een ander nog niet geholpen. Aan de andere kant gerechtigheid zonder geraakt willen worden: dan is het mooi dat een ander geholpen wordt, maar ontbreekt er iets in jezelf. Dan mis je de liefde als de bron van je handelen.

Daphne van Roosendaal

Informatiebord in het bisdom Mzuzu in Noord-Malawi. In de parochie van de heilige Theresa zijn diverse projecten. CADECOM (Catholic Development Commission) is de katholieke commissie voor noodhulp en ontwikkeling van de Katholieke Kerk in Malawi en via Cordaid partner van Vastenaktie.

Bisschoppelijke Vastenaktie

In 2010 vindt de Vastenaktie voor de vijftigste keer plaats. De bisschoppen begonnen in 1961 met de Bisschoppelijke Vastenaktie. Zij gaven hiermee een nieuwe impuls aan de katholieke vastentraditie.

Vasten

Interview:

Jenan al Bazi

Centraal in de Vastenaktie staat de solidariteit met de mensen in de Derde Wereld. In alle parochies wordt geld ingezameld om de nood in Afrika, Azië en Latijns-Amerika te lenigen. Aan de collecte is een educatief programma gekoppeld, zodat de Vastenaktie ook bijdraagt aan de kennisvermeerdering over de situatie in de Derde Wereld.

In de jaren '60 koos Vastenaktie steeds voor projecten die de ontwikkeling en de bevrijding van de mens centraal stelden. Rond 1970 ontstond vanuit de vraag naar de religieuze doelstelling een discussie over het eigene van het missiewerk. Tegenwoordig besteedt Vastenaktie veel aandacht aan de spiritualiteit van de Veertigdagentijd. De Veertigdagentijd is een periode van bezinning en loskomen van 'de honger naar meer'. Het is een tijd om na te denken over echte groei. In die geest stimuleert Vastenaktie mensen om zich in te zetten voor de ander.

In 2000 besloot het bestuur van de Stichting Bisschoppelijke Vastenaktie om de actie onder te brengen bij de katholieke ontwikkelingsorganisatie Cordaid. Deze organisatie voert nu de jaarlijkse campagne. Zo combineert Vastenaktie haar kleinschalig en kerkelijk karakter met de voordelen van een grotere professionele organisatie.

Vasten is leren leven met minder. Het is ook: meer vrijheid. Het is grenzen stellen aan je eigen genoegens. En het is: ervaren wat de kracht is van delen van wat je ontvangen hebt.

Voor Vastenaktie is het vasten een weg om te kiezen voor echte groei. Niet gelijk kiezen voor jezelf biedt ruimte voor de ander.

In de Veertigdagentijd tot Pasen zetten meer dan duizend parochiële werkgroepen zich in voor de Vastenaktie. Zij organiseren sobere maaltijden, sponsortochten, vastendagen, voorlichtingsbijeenkomsten, schoolprojecten, vieringen en andere acties. Opbrengsten uit geldinzamelingen gaan naar kleinschalige en duurzame ontwikkelingsinitiatieven die worden opgezet en uitgevoerd door de mensen in Afrika, Azië, Latijns-Amerika, het Midden-Oosten en Oost-Europa. Deze mensen proberen met een minimum aan middelen de cirkel van uitsluiting en armoede te doorbreken. Beetje bij beetje.

Het sterke punt van de Bisschoppelijke Vastenaktie is dat ze beschikt over nauwe contacten met kerkelijke organisaties in donorlanden en de bisschoppen aldaar. De lokale bisschoppen zijn nauw betrokken bij de vormgeving en de uitvoering van de projecten.

Hans de Jong

Meer informatie: www.vastenaktie.nl

W e vasten meerdere periodes tijdens het jaar. Wekelijks vasten we op woensdag en vrijdag. De zwaarste vasten vindt plaats voor het Paasfeest. We vasten dan vijftig dagen, de zondagen meegerekend. Volgens oude regels aten en dronken we niet tussen zonsopgang en zonsopgang. Dit doen we niet meer. De regel is nu dat we eten na 12.00 uur. We onthouden ons van zuivel en voedsel dat van dieren afkomstig is, uitgezonderd vissen. Tijdens deze periode trouwen we niet. De laatste week van deze vastenperiode ontvangen we ook de communie niet. We vieren wel halfvasten. Op deze dag kunnen we eventueel trouwen.

We besluiten de vasten op zaterdagavond voor Pasen. Er is dan een viering in de kerk. Daarna eten we gekleurde eieren. Het ei is een symbool voor de verrijzenis van Jezus. De schaal van het ei verbeeldt de steen van het graf van Jezus. Het eiwit is het witte doekje waar het licht van Christus, het eigeel, doorheen breekt. Deze eieren hebben nog een betekenis. Toen Jezus zijn kruis naar Golgotha

droeg, stookten de mensen de kinderen op stenen naar Hem te gooien. Toen de kinderen deze stenen wilden gooien, veranderden de stenen in fraai gekleurde eieren. De kinderen gooiden de stenen niet.

Er zijn kortere vastenperiodes voorafgaand aan het hoogfeest van Maria Hemelvaart en tijdens de Advent. Sommige moslims doen met ons mee met de vasten voorafgaand aan Maria Hemelvaart. Ook zij geloven in Maria. Sommige moslimvrouwen vasten juist in die tijd om een kind te krijgen. Voor ons is Maria geen gewone persoon. Zij is door God uitgekozen om Jezus te ontvangen. Ze heeft een moeilijk leven gehad vanaf de geboorte van Jezus tot zijn dood. We beleven dit met haar mee.

We vasten binnen het mogelijke. In Irak is vasten makkelijker dan in Nederland. Het levensritme is anders. In Nederland moeten kinderen naar school en wij naar ons werk. Eigenlijk zouden we pas na 12.00 uur mogen eten, maar als we voor 12.00 uur niet eten is dat te zwaar. We moeten ons in die zin aanpassen."

Jenan al-Bazi werkt bij de franciscanessen van Mariadal in Roosendaal. In deze plaats woont zij met haar man Ashour en haar vier kinderen (drie meisjes en één jongen). Jenan woont sinds 1995 in Nederland. Voorheen leefde ze met haar gezin in Bagdad, de hoofdstad van Irak. Jenan al-Bazi behoort tot de Chaldeeuwse Kerk, een met Rome geünieerde Kerk.

Gebed

Interview:

Ralf Grossert

Liefde tot de naaste

Interview:

Harry van den Enden

Ik ben monnik geweest in de cisterciënzerabdij van Himmerod. Deze abdij ligt midden in de prachtige natuur van de Eifel, in het bisdom Trier. Daar maakte ik kennis met het getijdengebed. We baden het getijdengebed zoals dit in de Regel van Benedictus aangegeven is. Dit betekent dat de gemeenschap elke week alle psalmen bidt, verdeeld over zeven dagelijkse gebedstijden. Deze gebedstijden waren verspreid over de dag. Ik werd altijd gefascineerd door dit ritme. Als de klok luidde, liet je het werk vallen en ging je naar de kerk. Doordat je steeds naar de kerk geroepen werd, richtte je jezelf in het dagelijks leven steeds op God. Het gebed gaf structuur aan de dag, hielp je te focussen op God en hielp je je eigen zorgen te relativiseren. Ik besepte steeds dat ik in een oeroude traditie stond. Ik voelde niet alleen de aanwezigheid van mijn huidige medebroeders maar ook die van de voorbije eeuwen. We baden in het Latijn, wat deze ervaring nog versterkte.

Na enkele jaren verliet ik het klooster. Ik vertrok naar Nederland. De eerste tijd bad ik het getijdengebed. Geleidelijk voelde ik dat ik verstrikt raakte

in mijn woorden. Ik was steeds zelf aan het woord waardoor het niet stil werd in mezelf. Ik ben hiernaast het Jezusgebed gaan bidden. Dagelijks bad ik: 'Jezus Christus, Zoon van de Levende, ontferm U over mij.' Op een gegeven moment heb ik ook dit gebed losgelaten.

Nu bid ik woordenloos in de eenvoud van meditatie als een methode om stil te worden en zo open te staan voor Gods aanwezigheid. Je scheidt in jezelf ruimte voor de Aanwezige die nooit te vangen is in menselijke beelden. Elke avond bid ik de completen, nog in het Latijn. Ik ken ze uit mijn hoofd.

Tijdens de Veertigdagentijd bewaak ik de stilte. Ik zorg dat het in huis stil is. Er klinkt geen radio en televisie. Vanuit die stilte doe ik dan mijn werk. Ik lees ook een vastenboek. Ik probeer dan te weerstaan aan de verleiding om instrumenteel te lezen. Dit is de kwaal van ons vak. Als je een boek leest, denk je meteen: 'Dat kan ik gebruiken voor de preek, voor die en die bijeenkomst.' In de Veertigdagentijd doe ik dit niet. Zo schep je in deze periode de ruimte om God God te laten zijn."

Ralf Grossert is pastoraal werker in de regio Oost-Zeeuws-Vlaanderen.

Ik heb van jongs af affiniteit met Kerk en geloof. Ik was destijds misdienaar twee Bredase kerken. Na ons huwelijk verhuisden we naar Rijsbergen. Hier kregen we onze kinderen Jeroen en Erik. Erik werd gehandicapt geboren. Op 4-jarige leeftijd ging hij naar de Blauwe Kamer in Breda, een instelling voor mensen die zowel visueel als geestelijk gehandicapt zijn. Hij heeft daar een goede tijd gehad. Ik was aldaar secretaris van het bestuur van de oudervereniging en heb zo veel geleerd. Ik koester een geweldige bewondering voor degenen die in de gehandicaptenzorg werken. Dit is niet zo maar een vak, maar een roeping.

Ik heb veel steun van familie en vrienden. We ontvangen ook kracht van elkaar. Mijn oudste zoon samen met zijn partner, gaat op een geweldige manier met Erik om. In mijn geloof ken ik wel periodes van twijfel. Ik vraag me af waarom God de handicap van mijn zoon heeft toegelaten. Dat maakt het wel eens moeilijk om de kracht bij Hem te zoeken, maar ik weet ook niet waar ik de kracht anders vandaan moet halen.

Harry van den Enden woont in Rijsbergen en werkt bij het ROC in Dordrecht. Hij is gehuwd en vader van twee zoons. De jongste, Erik (28), is visueel en geestelijk gehandicapt en woont in een woonvoorziening van Amarant in Rijsbergen. Van den Enden is koster bij deze zorginstelling.

We gingen met Erik op de Blauwe Kamer naar de kerk. Hij heeft zijn eerste heilige communie gedaan en is door bisschop Ernst gevormd. Dat waren indrukwekkende vieringen. Erik voelt zich thuis in de kerk. Hij geniet van de muziek. In 1994 kwam Erik naar de zorginstelling van Amarant in Rijsbergen. De pastorale beroeps-krachten zochten een koster voor de vieringen. Ik me aangemeld. Het werk geeft veel bevrediging, omdat je rechtstreeks iets voor de bewoners betekent. Voor de viering plaats ik de altaartafel en kleed deze aan. Ik regel de belichting en de muziek en draag zorg voor het tabernakel. We hebben Woord- en Communievieringen. De hosties komen van de St. Bavoparochie. Ik heb een hulpkoster en er is een cliënt die trouw helpt.

De contacten met deze open en spontane mensen zijn erg fijn. Een aantal bewoners woont begeleid zelfstandig in het Rijserf te Rijsbergen. Zij hebben een eigen appartement. Ze nodigen je dan uit om te zien hoe deze ingericht zijn. Bewoners herkennen je ook in het dorp. 'Ha koster!', roepen sommigen dan."

In de Veertigdagentijd vindt van 17 februari tot 4 april 2010 een vastenestafette plaats. In de vastenestafette staat telkens één dag op een andere plek in het bisdom het vasten centraal.

De vastenestafette vestigt de aandacht op: gebed en sacramenten, liefde tot de naaste, vasten en samen maaltijd houden, en een project in Malawi over de concrete gevolgen van klimaatverandering voor de lokale bevolking.

De vastenestafette doet een voorstel om invulling te geven aan een dag, groepsgewijs of ook individueel. Het vasten hoeft uiteraard niet beperkt te blijven tot één dag. De vastenestafette kan divers worden ingevuld. Deelnemende parochies kunnen bijvoorbeeld de kerk openstellen voor gebed en ook scholen kunnen een gebedsmoment vormgeven. Er worden praktische tips gegeven voor een geloofsgesprek en er zijn tips om de dienst aan de naaste actief vorm te geven, bijvoorbeeld door acties voor het project in Malawi, op school of rond een vastenmaaltijd in de parochie.

Bij het bisdom van Breda is per onderdeel meer informatie beschikbaar voor parochies, scholen, religieuzen en (zorg)instellingen.

Neem hiervoor contact op met diaken Peter Hoefnagels, hoofd pastorale dienstverlening (T 076 5223444, E phoefnagels@bisdombreda.nl).

Ochtend

1. Gebed, stilte, bezinning
Parochies, scholen en (zorg)instellingen kunnen ruimte maken voor gebed.
Tip: bij de Nationale Raad voor Liturgie is het Klein Getijdenboek verkrijgbaar. Dit kan voor gezamenlijk gebed worden gebruikt en voor individueel gebed, T 030 2326909, E bestel@rkk.nl.

2. Vasten: niet eten en/of drinken, of minderen.

Middag

1. Gebed, stilte, bezinning
2. Vasten: niet eten en/of drinken of minderen
3. Geloofsgesprek. Tip: aan de hand van enkele vragen kan het gesprek op gang worden gebracht over dit bisdommagazine 'Op weg naar Pasen', de encycliek van paus Benedictus XVI 'Caritas in veritate', hongerdoeken, armoede in de wereld.
4. Dienst aan de naaste. Tip: praktisch en inhoudelijk kan aandacht worden besteed aan het project van Vastenactie in Malawi of aan de naaste dicht bij huis. Met acties kan geld worden ingezameld.

Avond

1. Gebed, stilte, bezinning
2. Vasten: niet eten en/of drinken of minderen
3. Geloofsgesprek
4. Dienst aan de naaste
5. Vastenmaaltijd. Tip: in de avond kan een vastenmaaltijd worden georganiseerd, met ruimte voor bezinning en het project in Malawi. Connie van Uden en Betsy Thijssen zijn in Malawi geweest (zie p. 12-13 in dit magazine) en zij vertellen graag over hun ervaringen.

	dag	Noteer hier je eigen voornemen(s)	Vasten en onthouding	Gebed en sacramenten	Liefde tot de naaste
1	17 - 2	Aswoensdag Start estafette in de H. Antoniuskathedraal			
2	18 - 2				
3	19 - 2				
4	20 - 1				
zondag					
5	22 - 2				
6	23 - 2				
7	24 - 2				
8	25 - 2				
9	26 - 2				
10	27 - 2				
zondag					
11	1 - 3				
12	2 - 3				
13	3 - 3				
14	4 - 3				
15	5 - 3				
16	6 - 3				
zondag					
17	8 - 3				
18	9 - 3				
19	10 - 3				
20	11 - 3				
21	12 - 3				
22	13 - 3				
zondag					
23	15 - 3				
24	16 - 3				
25	17 - 3				
26	18 - 3				
27	19 - 3				
28	20 - 3				
zondag					
29	22 - 3				
30	23 - 3				
31	24 - 3				
32	25 - 3				
33	26 - 3				
34	27 - 3				
zondag					
35	29 - 3				
36	30 - 3				
37	31 - 3				
38	1 - 4	Witte Donderdag			
39	2 - 4	Goede Vrijdag			
40	3 - 4	Stille Zaterdag			
zondag Pasen					

Het overzicht van deelnemende plekken was bij het ter perse gaan van dit blad nog niet compleet. Je vindt het op www.bisdombreda.nl.

Maak je persoonlijke voornemen(s) voor de Veertigdagentijd concreet en noteer ze hierboven in de brede kolom. Plaats daarnaast een kruisje in de bijbehorende smalle kolom. Vul de tabel samen met anderen in en geef elkaar het stokje van de estafette door!

Opkomen voor elkaar en leren van elkaar Vastenaktie op school

De rooms-katholieke basisschool De Brakken in Rijen doet elk jaar mee met de Vastenaktie.

Een interview met Jan van Dongen, leerkracht van de school en verantwoordelijke voor de Vastenaktie.

Waarom doet de school jaarlijks mee aan de Vastenaktie?

Meedoen aan de Vastenaktie betekent dat je de compassie aan de medemens verankert in je programma. De school wil de aandacht voor de zwakke medemens niet vergeten. Door mee te doen aan de Vastenaktie maken we de kinderen bewust van de situatie in de wereld. Kinderen leren hierdoor dat je door samen te werken meer bereikt dan wanneer je het alleen wilt doen. In je eentje ben je niet opgewassen tegen grote problemen, maar samen ben je sterk. Het is belangrijk voor de hele wereld dat problemen anders worden aangepakt. Bijvoorbeeld het kappen van het oerwoud in Brazilië, waar we met een project aandacht aan hebben besteed. Die bomen zijn de longen van de aarde en moeten behouden blijven voor de hele wereld.

Wat betekent dat voor de school: meedoen aan de Vastenaktie?

In de loop van het jaar gebruiken we de methode Trefwoord voor het vak godsdienst, maar in de vasten werken we met het vastenproject. In alle klassen wordt de bijhorende DVD bekeken en het project behandeld met de bedoeling dat de kinderen zich inleven in de situatie van de mensen over wie het project gaat. We doen op die manier aan bewustwording hoe goed we het hier hebben. De respons van de kinderen is vrij groot. Ze vouwen doosjes in elkaar van het vastenproject en proberen met dit vastendoosje geld op te halen. De doosjes worden door meer dan de helft van de kinderen terug naar school gebracht. De drie katholieke scholen van Rijen halen elk jaar een behoorlijk gedrag op.

De Veertigdagentijd gaat over vasten, gebed, hulp aan de medemens. Welke items komen aan bod op school?

De hulp aan de medemens komt via de aandacht voor het project in de Derde Wereld aan bod. In Trefwoord staat elke vrijdag een gebed dat aansluit bij het thema dat we behandelen. Dit gebed wordt gebeden. Verder is de aandacht voor het gebed verschillend per leerkracht. Het vasten als minder eten komt aan de orde tijdens de ramadan. We plaatsen dat vasten in de context van onze vasten en leggen uit dat het vasten een voorbereiding is op Pasen. Eerst vieren we uitbundig carnaval, dan bereiden christenen zich veertig dagen voor op Pasen. Kinderen denken bij vasten vaak allereerst aan minder eten om niet te dik te worden, maar dat is iets heel anders en heeft natuurlijk niets met het religieuze vasten te maken.

Wat betekenen deze actie voor de kinderen? Verandert hun kijk op de wereld?

Zeker. De kinderen van de middenbouw en bovenbouw zijn geïnteresseerd en krijgen verantwoordelijkheidszin mee. Ze beseffen dat de wereld niet stopt bij Rijen. Het project is een heel goede aanvulling op de wereldverkenning, een vak dat wordt gegeven op de school. Een belangrijke vraag die we daarbij stellen is: hoe doe je aan goede ontwikkelingshulp? Voor de kinderen van de onderbouw is het best moeilijk om alles wat zo veraf gebeurt te begrijpen. Het project biedt echter mogelijkheden om op een speelse manier de stof aan te bieden.

Wat betekent de Vastenaktie voor de leerkrachten?

Elke leerkracht op deze school wil de volgende waarden meegeven: delen, opkomen voor elkaar, leren van elkaar. Sommige leerkrachten doen er heel veel aan. Anderen bekijken enkel de DVD met de kinderen. De leerkrachten schenken veel aandacht aan de viering ter voorbereiding van Pasen in de aula van de school. We werken daarvoor samen met de pastoraal werker van de parochie, Rob van Sambeke. In deze viering zit een onderdeel met informatie over het project van de Vastenaktie. Dat deel wordt verzorgd door de drie katholieke scholen van Rijen. Elke school brengt een inhoudelijk stuk uit het project.

We hebben buiten de Vastenaktie nog op verschillende andere momenten contact met de parochie. We mogen zeggen dat de school een goede band heeft met de parochie. Aan het einde van het schooljaar is er de schoolverlaterdienst voor groep acht die elk jaar plaatsvindt in de kerk. Zowel de leerlingen als de ouders zijn dan van harte welkom. Ook de kerstviering voor de hele school die we één keer per twee jaar in de kerk doen staat op het programma. En rond de eerste heilige communieviering van groep vier is er ook contact tussen school en parochie.

Is de school ook buiten de Vastenaktie betrokken op de hulp aan de medemens?

Jazeker. Vorig jaar hebben we een bloembollenactie gehouden. Er werden bloembollen verkocht door de kinderen aan familie en bekenden. Het ingezameld geld werd aan pater Toon Jansen gegeven, een missionaris uit Rijen die werkt voor de straatkinderen van Brazilië in Tefé. De kinderen hebben via de bloembollenverkoop 2700 euro opgehaald. Verder zet de school zich in voor het vullen van kerstpakketten. De leerlingen vullen pakketten met meegebrachte houdbare levensmiddelen. Deze worden aan de kerk aangeboden en door de parochie uitgedeeld aan parochianen die wat extra hulp kunnen gebruiken. En elk jaar op 6 januari gaan de kinderen Drie Koningen zingen langs de huizen. De opbrengst hiervan is voor arme kinderen in Honduras.

Martina Meul

Bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs

Kerk in de steigers

Onze Lieve Vrouwe Kerk in Roosendaal

In 1868 kwamen de redemptoristen naar Roosendaal. Zij vestigden zich nabij het station dat toen nog aan de Vuchtstraat gelegen was. De groeiende spoorstad vormde een ideale uitvalbasis voor deze congregatie die zich vooral toelagde op het geven van missies in diverse Brabantse steden en dorpen. Tegelijkertijd ontwikkelde het klooster van de redemptoristen zich tot een belangrijk geestelijk centrum voor de westkant van Roosendaal.

Er was een levendige congregatie van de Heilige Familie. Het jeugdwerk bloeide. Veel West-Brabanders wisten deze kerk te vinden om te biechten. De volgelingen van Sint Alphonsus de Liguori stonden bekend als milde biechtvaders. De sfeervolle liturgie trok veel gelovigen aan.

Th. Asseler ontwierp een kerk, niet in de dominante vorm van de neogotiek, maar in een mengeling van neoromaanse en neobyzantijnse vormen. In 1907 werd de kerk verlengd en voorzien van een vieringtoren. Zo kennen veel treinreizigers deze markante kerk met zijn twee torens nabij het spoor.

In 2002 verlieten de redemptoristen Roosendaal. Hun kerkgebouw werd overgedragen aan de toen opgerichte Onze Lieve Vrouweparochie. Deze geloofsgemeenschap komt graag samen in deze kerk. Het instandhouden van dit gebouw is een zorg. Nader onderzoek heeft nogal wat gebreken aan het licht gebracht.

De grootste zorg betreffen dak en dakconstructie van de kerk. Door lekkages en vochtindringing zijn er ernstige houtaantastingen. Hierdoor zijn de balken gaan rotten en vermindert het draagvermogen. In januari 2010 begint de eerste restauratiefase. Het eerste deel van het dak, van de westingang tot aan de vieringtoren wordt grondig gerestaureerd. Het dak wordt helemaal zwamvrij gemaakt en de rotte delen vervangen. Het hele dak wordt bedekt met nieuwe natuurleien. Deze fase zal tot begin 2011 in beslag nemen. Daarna volgt de restauratie van het achterste deel van de kerk. De parochie heeft nog een uitvoerig wensenlijstje. Afhankelijk van de financiële middelen zal dit gerealiseerd worden.

De kosten van de totale restauratie zijn geraamd op 3 miljoen euro. Omdat nog niet voldoende financiële middelen binnen zijn, is het werk gefaseerd. Er is aan subsidies van Rijk en Provincie nu al 2,1 miljoen euro binnen. Een comité is bezig de benodigde resterende gelden in te zamelen. Suggesties zijn welkom.

Uitvaartverzorging van Gemert

Heuvelstraat 181, 4812 PJ Breda
tel: 076 - 521 28 68
www.gemert-uitvaart.nl

Dag en nacht bereikbaar
Voor een persoonlijke verzorging
van crematie of begrafenis.

Vraag ons gratis
informatiepakket aan.

Uw wens ... onze zorg

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP

*een deeltijdsopleiding met een eigen
aanbod aan hen die vanuit hun beroep
priester of diaken willen worden*

Informatie: Priester- en Diakenopleiding Bovendonk
Hofstraat 8 · 4741 AK Hoeven · Telefoon: 0165-504277
E-mail: secretariaat@bovendonk-opleidingen.nl
Website: www.bovendonk-opleidingen.nl
Uw steun is welkom: P 2580680 t.n.v. Stichting PDOB te Breda

de Bonth van Hulten

Postbus 115 · 5250 AC Vlijmen · Telefoon: 073-5119022
E-mail: bvh@voetwester.nl · Website: www.bonthvanhulten.nl
Bouw · Restauratie · Projectontwikkeling

H. Lambertuskerk
Etten-Leur

Voor de toekomst van ons verleden.

Restauratie en onderhoud van monumenten is bij Nico de Bont in vertrouwde handen. Dat bewijzen onze 80 restaurateurs elke dag weer. Ook bijvoorbeeld bij de recente restauratie van de kerk van Abdi Koningshoeven te Berkel Enschoot. Minutieus vakmanschap, voor de toekomst van ons verleden...

nico de bont

Aanbestedingsbedrijf Nico de Bont B.V.
Postbus 76 · 5260 AB Vught
Tel. 073-518 94 80, fax 073-518 94 90
www.nicodebont.nl

